

Inhoud

Inleiding	3
Organisatie Stichting Kinetisch Noord	
2.1 Raad van Toezicht	4
2.2 Loodsraad	4
2.3 Team SKN	5
Inhoudelijke rapportage 2024	6

INLEIDING

De reusachtige NDSM Scheepsbouwloods staat in 2024 ruim honderd jaar majestueus aan het IJ. De loods maakt deel uit van de voormalige NDSM scheepsbouwwerf en is ontegenzeggelijk een 'landmark' binnen dit monumentale industriële complex. De Stichting Kinetisch Noord (SKN) beheert de NDSM Loods.

De Stichting Kinetisch Noord is in 2000 opgericht om de voormalige NDSM Scheepsbouwloods te herontwikkelen tot een centrum voor kunst, cultuur en ambachten; onder andere door het realiseren van een culturele vrijplaats. Daarnaast heeft SKN tot doel de loods te laten fungeren als evenementenlocatie voor publieksgerichte activiteiten, waaronder: presentaties, workshops, (dans)evenementen, tentoonstellingen, beurzen enz.

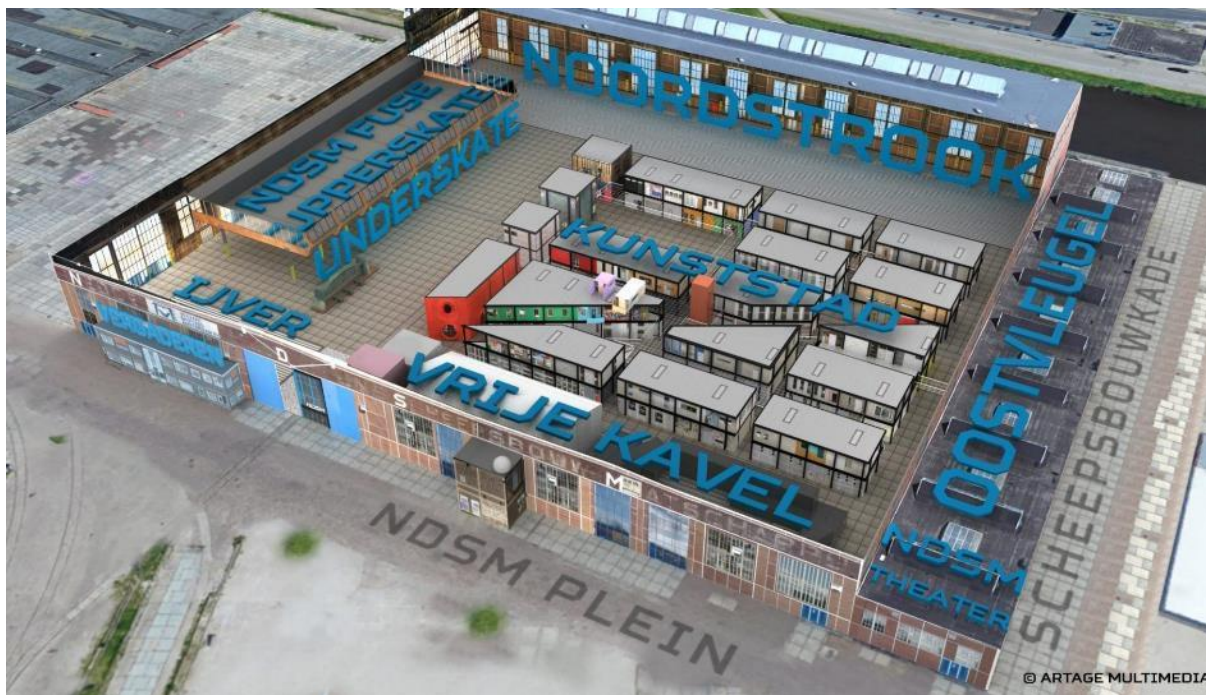
Amsterdam Noord schrijft in 1999 een prijsvraag uit voor een culturele (her-)bestemming van de NDSM. Het plan van werkgroep Kinetisch Noord, ingediend door Eva de Klerk en anderen, wint. Dan beginnen jaren van overleg, plannen en ontwerpen. Onder het dak en de gevels van de monumentale loods worden nieuwbouwcasco's gerealiseerd waarbinnen de gebruikers hun eigen atelier bouwen. In 2007 wordt het opgeleverd. De "kunststad" is een feit en groeit uit tot de kleurrijke verzameling van studio's en werkplekken aan de straten en pleinen zoals die vandaag de dag te bewonderen is.

De kunststad, een culturele broedplaats met ca. 80 ateliers, beslaat momenteel grofweg een derde van de immense oppervlakte van de loods. Zo'n 200 kunstenaars en ambachtslieden hebben of delen hier een studio.

De andere ruimtes in de loods worden verhuurd voor filmopnames, fotoshoots, dans-, muziek en theatervoorstellingen, exposities, veilingen, bedrijfs- en dancefeesten, markten, congressen en zo verder.

Tevens heeft SKN de horecalocatie IJver ontwikkeld. Ook heeft de stichting het NDSM Theater gerenoveerd en geschikt gemaakt voor een culturele podiumprogrammering. In 2020 werd ook het NDSM Café hier gevestigd. De stichting heeft een culturele doelstelling en participeert in verschillende (kunst)projecten op de NDSM-werf en aan het IJ.

SKN hanteert de Governance Code Cultuur, een instrument voor goed bestuur in de cultuursector.

Visualisatie van een 3D plattegrond van de NDSM Loods (2018) © Artage | Andrew Eddy
ORGANISATIE STICHTING KINETISCH NOORD

ORGANISATIE STICHTING KINETISCH NOORD

2.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van SKN bestond in 2024 uit de volgende leden:

Pierre Ballings (voorzitter), Sicco Timmerman (financiële portefeuille), Annemieke Stoppelenburg, Ted Zwietering (tot 17-2-24), Lyangelo Vasquez.

De Raad van Toezicht komt vijfmaal per jaar samen voor een vergadering. In de tussentijd is er regelmatig overleg in diverse commissies, of onderling. De Raad van Toezicht leden van Stichting Kinetisch Noord ontvangen een vergoeding van €75,- per maand.

2.2 Loodsraad

De Loodsraad van SKN is een nieuwe vorm van zeggenschap die op 17 november 2022 is gestart. De Raad heeft negen zetels verdeeld over drie huurderscategorieën. In 2024 bestond de Loodsraad uit de volgende leden:

Eva Klee, Marjanne van Helvert, Casper Oorthuys, Thierry van Raaij (allen broedplaats), Jolanda Lanslots en Sarah Payton (publieksgericht en cultureel programmeren), Reinout Ezinga, Peter Hoogewerf en Floor Wesseling (commerciële huurders)

In de Loodsraad worden de huurders en gebruikers van de NDSM Loods vertegenwoordigd. De werking van de Loodsraad is erop gericht dat alle huurders en gebruikers in een open bestuurlijk beraad worden gerepresenteerd. SKN heeft met de installatie van de Loodsraad tot doel te komen tot een open, gezamenlijke en vruchtbare overlegstructuur waarin alle beleids- en beheers aspecten over de NDSM Loods worden behandeld, en dat tot wederzijds gedragen besluitvorming leidt.

De Loodsraad:

- bevordert openheid en onderling overleg tussen de direct bij de NDSM Loods betrokken belanghebbenden.
- staat de directie met advies terzijde.

De Loodsraad werkt met verschillende commissies die specifieke (beleids- en beheer)onderwerpen voorbereiden, in 2024 waren dat: *commissie Beheer*, *commissie Culturele Visie & Identiteit*, *commissie Financiën en de commissie Energie & Duurzaamheid*. Daarnaast heeft de Loodsraad een *Agendacommissie* en was er een tijdelijke commissie ingericht om de tussenevaluatie te begeleiden. Elk Loodsraadlid zit minimaal in één commissie en elke commissie bevat minimaal één lid van de Loodsraad. Daarnaast hebben ook enkele huurders, medewerkers van het team SKN of externe experts zitting in bepaalde commissies. Loodsraadleden ontvangen een vergoeding van € 75 per maand.

De Loodsraad wordt voorgezeten door de directeur-bestuurder, Rob Post, en ondersteund door een secretaris. De rol van secretaris is in 2024 ingevuld door Michelle Vogels.

De Loodsraad is in 2024 vier keer bijeengewees en heeft twee maal overleg gevoerd met de Raad van Toezicht.

2.3 Team SKN

Het team van SKN bestond in 2024 uit de volgende medewerkers:

Rob Post, directeur bestuurder, 0,8 FTE

Mariska Middendorff, directie assistent en coördinator vaste verhuur, 0,8 FTE

Elvira Elkerbout, event- en programma coördinator, 0,7 FTE Arne de Wit, beheerder, 0,8 FTE

Michelle Vogels, secretaris Loodsraad, 0,4 FTE

Foto: Tim Stet

INHOUDELIJKE RAPPORTAGE

3.1 Algemeen

Voor de NDSM Loods en voor Stichting Kinetisch Noord was 2024 een jaar van aanzet tot verandering. Na corona zijn in 2024 de financiën weer enigszins op orde. Nog niet als voor corona ons in haar greep had, maar wel voldoende om weer te denken aan nieuwe plannen. Als het gaat om plannen in de loods en de verhouding vaste verhuur versus incidentele verhuur stabiel te maken, is 2024 het jaar van het onderzoek naar de bioscoop.

Als het gaat om de energievoorziening is 2024 het jaar van de aanzet tot verandering, namelijk van het gas af en een eerste stap zetten richting decentrale verwarming via warmtepomp dan wel airco.

Als het gaat om NDSM – café/theater zou 2024 het jaar moeten worden van de zwarte cijfers.

Wat de Loodsraad betreft zou 2024 het jaar moeten worden van het maken van een culturele visie met en door de huurders.

En eind 2024 is er geworven voor een nieuwe directeur-bestuurder.

Alvorens weer terug te komen op een aantal grotere zaken waarmee dit jaarverslag begon, eerst even een aantal andere zaken die in 2024 zijn gebeurd.

3.2 Aanvraag Kunstenplan

In februari was de sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen in het kader van het Kunstenplan 2025-2028. Naast de Stichting NDSM-werf en stichting Over 't IJ, heeft ook Art City uit de NDSM-loods een aanvraag ingediend bij het AFK. De aanvraag van Art-City is in samenspraak en afstemming met de Stichting Kinetisch Noord gebeurd en betreft samengevat het door ontwikkelen van de broedplaats. De aanvraag is geschreven door twee leden van de commissie Cultuur en Identiteit, beoordeeld door AFK, kreeg een positief advies, maar belandde onder de zaaglijn waardoor geen extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor 2025-2028. Kregen dus geen subsidie. In deze commissie is de komende tijd hard gewerkt aan een culturele visie en meerjarenbeleidsplan, zoals bij de vorming van de Loodsraad afgesproken. Als eerste zijn vijf werksessies gepland, ook om binnen de loods draagvlak te vergaren.

3.3 Broedplaats

Foto: Marc Faasse

Doorstroming in een broedplaats is als onderwerp dit jaar weer op de agenda gekomen. Ook in de gesprekken die we voeren rondom de totstandkoming van het cultureel Meerjarenbeleidsplan. Als het om het karakter van de broedplaats gaat, dan is dit zeker een onderwerp dat waard is om te bespreken. Acht jaar geleden was het onderwerp niet bespreekbaar. De notitie *Samen Verder* was net vastgesteld, waarin de huurders een langere huurtermijn werd gegund dan twee keer 5 jaar. Dat werd door de meeste huurders als een verworvenheid gezien die behaald was t.o.v. Stichting Kinetisch Noord. Nu, acht jaar later, is het onderwerp meer bespreekbaar geworden. En geen toeval waarschijnlijk, is de mobiliteit het laatste jaar ook plotseling een stuk groter. Er vinden nogal wat wisselingen van atelier plaats en ook is er verse instroom van buiten. In het licht van wat we willen zijn en wat voor een broedplaats we willen zijn, zal de komende tijd het gesprek gevoerd kunnen worden. Ook de rol van de ballotagecommissie en de relatie van deze commissie tot de Loodsraad, zal dan onderwerp van gesprek zijn.

Op het vlak van het persoonlijke leven van de huurders begon 2024 niet goed; het begin van het jaar stond in het teken van het overlijden van Jeroen Bisscheroux, in de nacht van maandag 5 op dinsdag 6 februari overleed hij in het ziekenhuis, erg onverwacht. Jeroen was naast een heel beminlijk mens ook een geweldig kunstenaar. Zijn afscheidsdienst was woensdag 14 februari in de loods, onder het door hem gemaakte Mariabeeld in de Noordstrook. Er waren veel mensen aanwezig bij de twee uur durende dienst, er was eten en drinken en heel mooie toespraken. Na afloop reed Jeroen met volgauto's door de zich openende grote blauwe deur naar buiten, tussen een haag van mensen. Het was een heel mooie dienst. Na de dienst voor Gusta van Eijk was dit alweer de tweede uitvaart in korte tijd die we in de Loods mochten meemaken.

3.4 Financiën

Wat de financiën betreft, valt te melden dat de begroting voor 2024 gehaald lijkt te gaan worden. Wat uitgaven betreft, hebben we de laatste tijd wat noodzakelijke vervangingsinvesteringen moeten doen, met name als het gaat om de brandveiligheid. Er zijn onlangs 14 nieuwe dakluiken gemonteerd. Dat sparen we een beetje op (in dit geval de laatste twee jaar) omdat we dan wat eenmalige kosten besparen, er staat bijv. een enorme kraan die de luiken op het dak takelt. Wel prettig dat het dak voor de winter weer helemaal oké is. Verder hebben we ook een aantal vervangingsinvesteringen moeten doen in de WKO en de verwarmingsinstallatie, het valt te merken dat zowel de WKO als verwarmingsinstallatie in toenemende mate onderhoud vragen. De pilot m.b.t. decentrale verwarming is eind van het jaar gestart en in april 2025 geïnstalleerd door onze leverancier de firma Klomp.

Lening Amsterdam

Onlangs is met de ambtenaren van de gemeente Amsterdam gesproken over de verdere afwikkeling van de lening met de gemeente Amsterdam. Er is nu duidelijkheid over het aflossingsschema, de verschillende bedragen en de looptijd. Dit zal leiden tot enkele kleine wijzigingen in de Meerjarenbegroting. In gesprekken met de Rabobank in het kader van de mogelijke lening voor de bioscoop, is ook gesproken over het overnemen van deze lening waarmee de lening over meer jaren uitgesmeerd zou kunnen worden en niet zo'n groot beslag legt op de begroting als nu het geval is.

Servicekosten 2023

De afrekening van de servicekosten over 2023 is geschied en dat heeft weer de nodige discussies opgeleverd. Niet zozeer over onze afrekening maar vooral over de manier van toedeling van verschillende servicekosten. Sommige zaken worden meegenomen in de afrekening van de servicekosten van 2024. De servicekosten van de verwarmingsinstallatie bijv. worden van oudsher met alle andere installatiekosten op een hoop gegooid en afgerekend als 1 post installaties. Dat heeft tot gevolg dat ook de huurders die geen verwarming afnemen, maar dat via bijvoorbeeld elektrische verwarming regelen, ook meebetalen aan de service van de verwarmingsinstallatie en de WKO. Er is toegezegd dat al bij de afrekening over 2024 te wijzigen en alle verwarmingsinstallatiekosten bij de post Warmte te verrekenen.

De vraag die bij dat laatste punt centraal stond was of bepaalde posten eerlijker verdeeld zouden kunnen worden en of SKN mogelijk meer gemeenschappelijke kosten kan dragen zodat individuele huurderskosten omlaag kunnen.

3.5 Bezoek wethouder Kunst en Cultuur gemeente Amsterdam

Op 8 november is Touria Meliani, de huidige wethouder Kunst en Cultuur in de NDSM-loods op bezoek geweest. We hebben haar in eerste instantie rondgeleid bij FUSE, waar op dat moment de tentoonstelling 'Iets met ... paradijs' stond, die tijdens de Nacht van de Doden geopend is. Hetty van Bommel heeft samen met Touria een kaarsje gebrand en in de Fluisterwolk een naam van een dode gepreveld.

Jolanda heeft de ontstaansgeschiedenis van FUSE uit de doeken gedaan. Na FUSE zijn we naar de Underskate en de Noordstrook gelopen waar de wethouder o.a. is bijgepraat over het podium in de

Noordstrook (met name een plek voor de nachtcultuur heeft haar belangstelling) Het atelier van Lyangelo is bezocht, waar ze geïnformeerd is over de activiteiten van de verschillende huurders en met name Lyangelo haar verteld heeft over zijn project Shell-Curaçao-Noord, dat laatste had zeer haar belangstelling. Hierna naar het atelier van Nurlimonade, waar ze werd bijgepraat over de filmprojecten met basisschoolleerlingen uit Noord en de lastige financiering daarvan. Nog even bij Neil Fortune langs die haar uitleg gaf bij zijn kunstwerken, daarna naar de Grafische Werkplaats Amsterdam en het Hout en Meubileringscollege, waar ze helaas maar kort de tijd voor had, ook vanwege haar behoefte om even bij de bakkerij wat inkopen te doen. Buiten stapte ze snel weer in de auto op weg naar zaken die ongetwijfeld te maken hadden met de onlusten die vlak daarvoor waren uitgebroken rond de komst van Maccabi Tel Aviv. Het was een fijn werkbezoek waar we een positief beeld van de NDSM-loods hebben weten te schetsen. Eigenlijk zouden we haar nog eens naar NDSM-café en NDSM-theater moeten leiden...

3.6 Monumentaal Kunstwerk Lex Horn

In 2024 zijn gesprekken gevoerd met Normat Vervat van de Bond Heemschut met het verzoek of een kunstwerk van Lex Horn een plek zou kunnen krijgen in de NDSM Loods.

In 2015 is bij de sloop van een laboratorium te Leiden in overleg met de gemeente en de universiteit een groot kunstwerk van Lex Horn gered. Het betreft een zogenaamd sgraffito, een zeer kenmerkende techniek uit de wederopbouwperiode. Het kunstwerk heeft een zeer grote kunst- en cultuurhistorische waarde en is van nationaal belang. Behoud en herplaatsing is daarom van zeer groot belang. Omdat het niet mogelijk bleek om het werk in Leiden te herplaatsen, is contact gezocht met ons. De afdeling Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam heeft Heemschut geadviseerd om ons te benaderen.

Lex Horn is een echte Amsterdamse kunstenaar en behoorde tot de bekendste kunstenaars in de naoorlogse jaren. Recent zijn twee sgraffito's van zijn hand herplaatst in de nieuwe fietsparkeerkelder bij CS. Meer informatie over zijn werk is hier te vinden: <https://www.stichtinglexhorn.nl/> Heel bekend is ook zijn wandschildering over de Februaristaking in West.

Samen met de commissie Cultuur en Identiteit van de Loodsraad hebben we een mooie plek voor het kunstwerk gezocht. Op dit moment wordt de haalbaarheid van deze locatie onderzocht.

3.7 Over Het IJ Festival

Bij de toewijzing van de subsidies in het kader van het Kunstenplan/AFK is het Over Het IJ Festival niet gehonoreerd. Dat heeft nogal een schok veroorzaakt in het culturele landschap in Amsterdam-Noord, ook omdat er meerdere Noordse instellingen niet zijn gehonoreerd in hun subsidieaanvraag. Vanuit de NDSM-loods is een gesprek gevoerd met de directie van het Over Het IJ Festival, op dat moment nog bestaande uit Simone Hogendijk en Mick Stevens. Was niet vrolijk stemmend aangezien de stichting bij de verdeling van de gelden door het AFK niets is toegewezen en het Over Het IJ Festival, dat bij de ontwikkeling van het moderne Noord een belangrijke rol heeft gespeeld, niet meer georganiseerd kan worden. In dat gesprek nog het idee geopperd om in de zomer van 2025 een soort weekendfestival Over Het IJ te organiseren in het NDSM-theater. Maar uiteindelijk is ervoor gekozen om wel in het NDSM-café een eindbijeenkomst te organiseren onder de titel Over Het Eindfestival.

3.8 Samenwerking Stichting NDSM-Werf

Begin 2024 waren de laatste weken van onze gezamenlijke binnen-buitenexpo: *(Un)monumenting*. Na de succesvolle opening op 17 december 2023 zijn er flink wat bezoekers op afgekomen.

Tim Vermeulen van Stichting NDSM Werf heeft een aanvraag voor het kunstenplan ingediend en deze gehonoreerd gekregen. Op 6 februari heeft de stichting NDSM-werf een 'housewarmingsborrel' gegeven in hun nieuw gehuurde ruimte in de IJ-helling. Er was een leuke mix van mensen aanwezig; kunstenaars en huurders uit de loods en van de X- en de IJ-helling, gemeenteambtenaren van verschillende afdelingen (niet alleen cultuur), dagelijks bestuurder van het stadsdeel, bewoners en natuurlijk medewerkers van de stichting. Van Kinetisch Noord waren Mariska en Rob Post aanwezig.

In oktober 2024 heeft er samen met de voorzitter van de Rad van Toezicht met Tim Vermeulen en Marinus Wisselink van Stichting NDSM-werf een gesprek plaatsgevonden over de samenwerking tussen beide stichtingen. Wederom geconstateerd dat samenwerking essentieel is om uiteindelijk als NDSM een culturele propositie naar de stad Amsterdam te doen. Afgesproken is om het onderwerp in het culturele Meerjarenbeleidsplan van SKN op te nemen.

3.9 Teamuitje

Verder zijn we met het team van de stichting op 9 oktober op een teamuitje geweest. Zoals meestal hebben we een broedplaats bezocht. In dit geval de Broedmachine in Beverwijk. Op een industrieterrein niet ver van de Noordzee is daar een heel mooie broedplaats gevestigd die allerlei kunstenaars en ambachtslieden herbergt. Opvallend was vooral de mogelijkheid die je hebt als je broedplaats geheel overdekt is en niet openbaar. Bepaalde sfeer wordt daardoor gecreëerd.

3.10 Kanteltafel

Een geheel ander onderwerp is de zogenaamde Kanteltafel. Deze is in 2015/2016 uit de loods verwijderd tijdens de renovatie van de Noord- en de Westgevel en later opgeslagen op het NDSM-terrein in de buurt van het kantoor van de stichting NDSM-werf. Het idee is al een aantal jaren om daar samen met de Stichting NDSM-werf nog eens iets mee te doen. In de vorm van een prijsvraag om al dat staal (gaat om stukken van zo'n 16 meter lang en 1,5 meter breed) een herbestemming te geven in een kunstwerk of een monument (voor alle arbeiders van NDSM bijv.). Op de plek waar de kanteltafel nu is opgeslagen, moet hij weg, kwam Tim begin 2025 melden. Maar de grote vraag is waar? En gaan we het staal bewaren of zoeken we toch een ijzerboer.

3.11 Noordstrook

De Noordstrook is inmiddels geëgaliseerd. De ingehuurd firma Veldhuizen heeft prima werk geleverd. Het is zelfs erg mooi en ruimtelijk geworden. Je zou kunnen zeggen dat een stukje karakter van de loods hiermee is verdwenen, maar de verhuurbaarheid van de loods is behoorlijk vergroot. En de veiligheid is nu ook veel beter. Heeft bij een aantal huurders tot teleurstelling geleid, vooral omdat ze er niet over mee konden praten. Het was wel gemeld in de Loodsraad, maar er is niet om hun advies gevraagd. Daarop is beterschap beloofd.

3.12 Kavel 27

Het Hout- en Meubileringscollege (HMC) heeft op 14 december 2023 met een openingsborrel de komst in de NDSM-loods luister bijgezet. En inmiddels een expositie gedaan bij Fuse. De bakkerij heeft in 2024 de eerste controles van de Keuringsdienst voor Waren doorstaan. Ook is het assortiment uitgebreid wordt e.e.a. wat professioneler. De Grafische Werkplaats heeft flink verbouwd in 2024. Al met al lijkt een structurele nieuwe oplossing (met nieuwbouw) op kavel 27 op korte termijn niet aan de orde. Maar de deuren naar buiten zijn gelukkig steeds vaker open voor publiek.

3.13 Parapluvergunning e.a.

Enige jaren geleden zijn we met de gemeente bezig geweest om een parapluvergunning te verkrijgen voor de loods. Zodat het proces van vergunningverlening aan beide kanten (stadsdeel en NDSM-loods) eenvoudiger en gemakkelijker wordt. Uiteindelijk zijn de gesprekken gestaakt omdat de gemeente allerlei juridische bezwaren zag. Vooral op het punt van de plekken voor de horeca. In het verlengde van de vernieuwing van de Noordstrook is er contact gezocht met de afdeling Vergunningen van het stadsdeel om de gesprekken over de zogenaamde parapluvergunning weer op te pakken. Maar ook om een aantal meer praktische zaken te bespreken. Ook is eind mei de zogenaamde gebruiksmelding weer vernieuwd zodat alle verbouwingen van de laatste jaren weer

netjes, voorzien van tekeningen e.d., in het bezit zijn van de gemeente. Er is 11 september een eerste afspraak geweest met Romke Steensma, hoofd vergunningen van Amsterdam-Noord om e.e.a. te bespreken. Aan de kant van het stadsdeel wordt nu met name onderzocht waarom de Kromhouthal wel een exploitatievergunning heeft en wij niet. Hopelijk leidt de uitkomst van dat onderzoek ertoe dat we samen (stadsdeel en stichting) gaan formuleren hoe we als loods de verhuur van de loods als evenementenlocatie kunnen vergemakkelijken.

Voor ons is het zaak om veilig te stellen dat ook in de toekomst er evenementen plaats kunnen vinden die ons de nodige financiën opleveren. Geluid, parkeren, duurzaamheid, brandveiligheid zijn daarbij de voornaamste aandachtspunten.

3.14 Erotisch centrum

Uiteindelijk is besloten is om de toekomst daarvan in ieder geval niet op de NDSM te zoeken. De weerstand in geheel Noord was erg groot. Ook hebben de partijen op de NDSM-werf, zowel Oost als West, zich niet onbetuigd gelaten in de discussie hierover. Vanuit de stichting is in een gesprek met de burgemeester ook duidelijk gemaakt dat op dit moment zo'n erotisch centrum niet op de Docklandsplot zou passen.

3.15 Ontwikkeling NDSM-werf Oost

In het kader van de verdere ontwikkeling van de NDSM-werf Oost heeft er een gesprek plaatsgevonden met de ambtelijk opdrachtgever van Noord, Sandra Thesing en de projectleider NDSM, Jaap Gadella over de toekomstige plannen van de gemeente Amsterdam met NDSM-Oost. Het voornemen is nog steeds om de actieve grondexploitatie van NDSM-Oost per 1 januari 2025 te sluiten en als projectgebied te beëindigen. De komende periode zal er een projectleider gezocht worden die het project Vergroening van de werf ter hand gaat nemen. Dan is het de bedoeling dat de verschillende partijen op de werf mee kunnen praten over de mogelijke vergroening en de inpassing van sport op de werf.

Inmiddels heeft het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel ook het initiatief genomen om een integraal plan te ontwikkelen voor NDSM-werf Oost. Anne Jan Zieleman en Noemie Smit, gebiedsmakelaar, hebben namens het stadsdeel begin 2025 gesprekken gevoerd met allerlei partijen op de NDSM waaronder Stichting Kinetisch Noord. We hebben in dat gesprek aangegeven dat het voor de ontwikkeling van de Loods bijvoorbeeld van essentieel belang is wat er in de toekomst op de Docklandsplot gebeurt.

3.16 Loodsraad

De Loodsraad is twee jaar onderweg sinds de oprichting ervan op 17 november 2022. In 2024 is de Loodsraad vier keer bijeen geweest. Daarnaast heeft de Raad twee keer in een informele setting (in januari en mei) met de RvT van de stichting gesproken. Dit was vooral bedoeld om nader kennis te maken en de ervaringen, twijfels en zorgen van de Loodsraad als nieuwe vorm van medezeggenschap te bespreken.

De Loodsraad is actief betrokken geweest bij het wervingsproces van de nieuwe directeur-bestuurder. Zo heeft de Raad advies uitgebracht aan de RvT over het concept profiel van de directeur-bestuurder, heeft daarover formeel met de RvT gesproken en was met twee leden vertegenwoordigd in de selectiecommissie. De Loodsraad is daarnaast ook door de directeur-

bestuurder geconsulteerd over het concept profiel voor een nieuw te werven lid van de RvT en over beleid op het gebied van sociale veiligheid. Hieronder gaan we in op de uitkomsten van de uitgevoerde tussenevaluatie, processen en werkwijze van de Loodsraad en een aantal specifieke onderwerpen die in de Loodsraad en commissies aan de orde zijn geweest.

Tussentijdse evaluatie van de Loodsraad

De afgelopen periode stond bij de Loodsraad in het teken van tussentijds evalueren. Anderhalf jaar na installatie van de Loodsraad als nieuw medezeggenschapsorgaan, was het tijd om te reflecteren op hoe het gaat en inzicht te krijgen in de ervaringen met de Loodsraad tot nu toe. Daarvoor heeft de Loodsraad in 2024 een tussentijdse zelfevaluatie uitgevoerd, begeleid door een begeleidingscommissie bestaande uit twee vertegenwoordigers uit de Loodsraad, de secretaris en de directeur-bestuurder. Hoofdaspecten waar de tussenevaluatie zich op heeft gericht zijn: samenstelling van de Loodsraad/commissies (waaronder kiesgroepen en zetelverdeling); rolinvulling van betrokkenen; mate van democratisering en invloed; huurdersvertegenwoordiging.

De algemene eindconclusie uit de tussenevaluatie is dat SKN met de Loodsraad - al lerende - redelijk goed op weg is naar een passende open organisatie- en overlegstructuur, met meer democratisering en een beter overlegklimaat. Af en toe is het nog wel wat zoeken naar de nieuwe rol van de Loodsraad om het democratiseringsproces zo optimaal mogelijk te laten functioneren.

Aandachtspunten voor het vervolg zitten met name in de samenstelling en zetelverdeling van de kiesgroepen, de vertegenwoordigende rol naar de achterban en de relatie met de Ballotagecommissie. De uitkomsten en aandachtspunten van de tussenevaluatie nemen we mee in de eindevaluatie die volgend jaar plaatsvindt. Daarnaast is de heroverweging van de invulling van de verschillende kiesgroepen en de daaraan verbonden zetelverdeling relevant voor de planning van de verkiezingen voor een nieuwe Loodsraad, die in het eind 2025 / begin 2026 op de planning staan.

Processen en werkwijze

Begin 2024 is - op voordracht van de Kiescommissie - de vacature vervuld die was ontstaan doordat een lid namens de commerciële huurders eerder was afgetreden. Daarnaast zijn processen en werkwijzen van de Loodsraad, waar nodig, verder verduidelijkt of aangescherpt. De vergaderingen van de Loodsraad vonden - in tegenstelling tot 2023 – besloten plaats. Huurders konden wél inspreektijd aanvragen. In de laatste vergadering van de Loodsraad in dit jaar is de openbaarheid van vergaderen geëvalueerd. Met het oog op de gewenste transparantie in het democratische proces heeft de Loodsraad besloten om in 2025 weer in een open setting te vergaderen. Na elke vergadering heeft de Loodsraad een nieuwsbrief gestuurd om alle huurders te informeren over onderwerpen die in de vergadering aan de orde zijn geweest.

De Loodsraad doet zijn werk met name in verschillende commissies. In deze commissies hebben vele gesprekken plaatsgevonden over uiteenlopende inhoudelijke thema's. Het meest intensieve traject waar de Loodsraad – vanuit de commissie *Culturele Visie & Identiteit* – dit jaar mee bezig is geweest, is de ontwikkeling van een culturele visie en meerjarenbeleidsplan voor 2025 – 2028 (zie hieronder voor meer informatie). De *commissie Beheer* heeft zich met name gebogen over de aanpak van overlast (van jongeren) in de loods (zie hieronder voor meer informatie) en de *commissie Energie en Duurzaamheid* over alternatieven voor het huidige verwarmingssysteem (zie hieronder voor meer informatie). Onderwerpen waar de *commissie financiën* zich de afgelopen periode met name over heeft gebogen zijn: de begroting 2024, de jaarrekening 2023, financiële regels voor onderhuur en de manier van toedeling van verschillende servicekosten.

3.17 Culturele visie en meerjarenbeleidsplan: van Broedplaats naar Podium

De *commissie Culturele Visie & Identiteit* heeft dit jaar intensief gewerkt aan het opstellen van een culturele visie en meerjarenbeleidsplan voor 2025-2028. Als onderdeel van dat traject heeft de commissie meerdere werksessies georganiseerd en gesprekken gevoerd, onder andere met architecten, met huurders die zich in de loods bezig houden met culturele programmering en met externe stakeholders op de werf. In september heeft de commissie een eerste werkdocument voorgelegd aan de RvT en de Loodsraad. Na twee reflectie- en consultatiebijeenkomsten met huurders over het concept plan is het plan vervolgens verder aangescherpt.

Uiteindelijk is het cultureel meerjarenbeleidsplan 2025-2028 Van Broedplaats naar Podium in februari 2025 unaniem door de Loodsraad en de vervolgens in maart in de RvT vastgesteld als basis voor nieuw beleid. In de komende beleidsperiode vanaf 2025 wil SKN de NDSM-LOODS als autonome culturele werk- en presentatieplek sterker definiëren en positioneren, met een helder artistiek profiel: de NDSM-LOODS als podium van en voor makers, waar ook cultuurliefhebbers uit Amsterdam en de hele wereld naartoe komen om zich te verwonderen, te ontdekken en te laten inspireren. Daarbij is het zoeken naar de balans tussen het bieden van een inspirerend open podium voor publiek en een podium van en voor makers die in een besloten en stille ruimte aan het werk zijn (lees: broedplaats). Speerpunten voor de komende periode: het verbreden van onze culturele artistieke programmering en profilering, m.a.w. de zoektocht naar een onderscheidende culturele identiteit en programmering; het creëren van een stabiel en gezond exploitatiemodel en het versterken van de NDSM-gemeenschap, die actief vormgeeft aan toekomstige ontwikkelingen en culturele programmering in de loods.

3.18 Aanpak overlast in de loods

Woensdag 16 oktober is er een bijeenkomst georganiseerd voor de huurders met als thema Overlast. Deze bijeenkomst was al langer gepland en bedoeld om o.a. de terugkoppeling te doen van de enquête Overlast die een aantal maanden geleden onder de huurders is gehouden. Aan de enquête hebben meer dan de helft van de huurders meegedaan. De bijeenkomst bij café IJVER (gratis ruimte ter beschikking gesteld) trok echter maar 4 huurders aan. De wijkagent van de politie en Deltasafe, ons beveiligingsbedrijf, waren aanwezig om toelichting te geven vragen te beantwoorden. Ondanks de lage opkomst een nuttig bestede middag.

In het kader van de aanpak van overlast zijn er een aantal noemenswaardige zaken te melden die zijn gedaan. Zo is de deur van de Oostvleugel vervangen door een roldeur en zijn er andere pushbars gemonteerd op de vier 'voordeuren' om binnenglippen tegen te gaan. Daarnaast zijn de afspraken met Deltasafe aangepast in de zin dat de eerste controleronde in de loods een soort veegronde is, waarin gekeken wordt of er nog ongenode gasten in de loods aanwezig zijn. Dit werkt tot nu toe erg positief. Het blijft uiteindelijk lastig om de af en toe opvlammende overlast door jeugdigen helemaal uit te bannen. We zijn wél in gesprek met Deltasafe om in het begin van de avond een langere aanwezigheid van beveiligers te hebben. Ook zijn er extra camera's geplaatst.

Voor de grote ergernis van graffiti op de muren, deuren en ramen van de loods is nog geen structurele oplossing gekomen. Het beleid is in 2023 wel geformuleerd, namelijk geen graffiti toestaan binnen en op de ramen van de loods, maar de handhaving daarvan blijkt in de praktijk lastig.

3.19 Verkennen alternatieven voor het huidige verwarmingssysteem

In 2024 is de directeur-bestuurder samen met de *commissie Energie & Duurzaamheid* begonnen met het verkennen van alternatieven voor het huidige verwarmingssysteem (WKO). De aanleiding hiervoor was dat er de komende jaren naar verwachting de nodige investeringen in dat systeem nodig zijn en daarnaast is de wens om uiteindelijk van het gas af gaan. Dit heeft geleid tot het bepalen van twee pilots met alternatieve systeemopties. Het gaat om twee decentrale oplossingen op basis van elektra, namelijk één constructie met een warmtepomp voor verwarmen/koelen in combinatie met de huidige vloerverwarming en één constructie met een airco-oplossing (een split-warmtepomp lucht/lucht voor verwarmen/koelen). De gedachte is dat met deze twee pilots zowel een kantoorsetting als een werkplaats kan worden bediend. Beide pilots starten begin 2025 en worden na een jaar geëvalueerd, met name met betrekking tot de hoeveelheid elektriciteit die in beide situaties over een jaar nodig is. Daarna bepalen we hoe in de toekomst met het verwarmingssysteem in de loods verder te gaan.

3.20 Sociale veiligheid: beschikbaarheid vertrouwenspersoon

SKN wil als werkgever op een verantwoorde wijze invulling geven aan haar taken om zorg en veiligheid te bieden aan de gemeenschap (medewerkers/huurders) in de NDSM LOODS. In 2024 is daarvoor - in overleg met de Loodsraad - een eerste stap gezet met de benoeming van een externe vertrouwenspersoon. Vanaf de zomer is bureau PuntUit als vertrouwenspersoon beschikbaar voor medewerkers van SKN, leden van de RvT, leden van de Loodsraad en huurders in de loods. Inmiddels hebben een aantal huurders contact gezocht met PuntUit. Een formele rapportage verwachten we volgend jaar. Eind dit jaar heeft SKN ook beleid, een gedragscode en protocol sociale veiligheid geformuleerd. Deze documenten zijn begin 2025 besproken in de Loodsraad en vastgesteld.

3.21 NDSM Herleeft

Onlangs zijn er ook gesprekken gevoerd met de stichting NDSM-herleeft. We hebben nog steeds een klein stuk van de 'Underskate' gereserveerd voor deze stichting. Iets met de geschiedenis van de scheepsbouw in de loods zou natuurlijk heel goed kunnen passen. De laatste gesprekken met mensen van de stichting NDSM-herleeft laten nog steeds het nodige enthousiasme zien voor de voortzetting van de stichting in de NDSM-loods maar ook nogal onenigheid tussen de verschillende betrokkenen als het gaat om de precieze invulling van dat 'NDSM-museum'. Ook lijkt er nog geen enkele financiële dekking voor de exploitatie te zijn, wel is inmiddels een projectsubsidie toegezegd om een onderzoek te doen naar de toekomst van NDSM-herleeft.

3.22 Bioscoop

In September 2024 is een intentieverklaring getekend met een consortium, waarin is afgesproken dat beide partijen gezamenlijk een haalbaarheidsonderzoek te starten om een Filmhuistheater van zes zalen op de Underskate van de NDSM-loods te realiseren.

Het consortium bestaat uit investeerder Job Heimans, Bob van der Meer in samenwerking met Kino Rotterdam en Kino Leiden.

Het doel van het onderzoek was om (1) de markttechnische haalbaarheid te onderzoeken; is een filmtheater met 6 zalen op de NDSM werf in Amsterdam-Noord levensvatbaar? (2) Is het ruimtelijk, programmatisch, juridisch en technisch haalbaar om onder de Underskate in de Scheepsbouwloods een filmtheater te bouwen? (3) Is een functie als Filmtheater passend in het programma van

Stichting Kinetisch Noord? En (4) is de ontwikkeling van het gebouw financieel haalbaar voor de Stichting en het consortium?

Begin april 2025 is het eerste concept van de haalbaarheidsstudie besproken met het consortium en mijn opvolger Maarten van Boven. Met name de financiële haalbaarheid zal de komende maanden in 2025 nog verder onderzocht moeten worden. Aan Maarten van Boven, de taak en verantwoordelijkheid om daarover de komende tijd tot een beslissing te komen.

3.23 NDSM-Café

Het NDSM-café heeft (ook in de culturele visie) een cultureel karakter: een theatercafé dat de programmering in het theater ondersteunt en dat voelt als een stamkroeg voor de NDSM-gemeenschap. In 2024 is gekoerst op een nul begroting voor het NDSM-café.

De komende periode worden nieuwe mogelijkheden voor de exploitatie van theater en café verder verkend. Wellicht goed om de constructie waarbij SKN de exploitatie volledig eigenhandig voert te heroverwegen.

Om het theater en het café rendabel te maken in de toekomst willen we de ruimtes beter benutten. Meer programmering in het theater mogelijk maken, betekent dat er investeringen nodig zijn qua logistiek, vloer, geluid en akoestiek. En om het café beter exploiteerbaar te maken is het noodzakelijk om een keuken (en toiletten) beschikbaar te hebben.

3.24 NDSM OPEN 2024

De elfde editie van NDSM OPEN vond plaats op zaterdag 5 oktober. NDSM OPEN is de multidisciplinaire culturele manifestatie en open atelier dag van de kunstenaars-en makers-gemeenschap van de NDSM LOODS - een laagdrempelig, gastvrij en gratis dag vol kunst, cultuur, creatief denken en handelen, ontmoetingen en inspiratie. NDSM OPEN nodigt het publiek uit om een duik te nemen in de veelheid aan werelden, opvattingen, kunstzinnige uitingen en technieken. NDSM Open verleidt, verast en inspireert bezoekers door ze in contact te brengen met de makers en hun werk. De interactie met de bijzonder omgeving van de monumentale scheepsbouwloods, de werf en de geschiedenis van het scheepsbouw tijdperk spelen bij NDSM OPEN een belangrijke rol en maak dat NDSM OPEN altijd meer is dan een traditionele open atelierroute.

De open ateliers en werkplaatsen vormen het hart van NDSM OPEN. Elk atelier of werkplek is uniek, het zijn geheime parels, met beeldende kunst, houtwerk, vormgeving, dans, theater, bijna vergeten ambachten, grafische vormgeving, architectuur, creativiteit en innovatie. De ene kunstenaar opent alleen zijn deuren, een andere kunstenaar of maker organiseert iets speciaals op deze dag. Daarnaast organiseert NDSM Open activiteiten voor alle leeftijden zoals bijvoorbeeld rondleidingen, theatervoorstellingen, performances, muziek, installaties, voorstellingen en workshops. Meer dan 50 ateliers in de Kunststad (NDSM Loods) openden in 2024 hun deuren.

NDSM OPEN zet zich sinds 2013 in om het imago van de broedplaats als gastvrije en inspirerende vrijplaats van en voor de stad te behouden en ontwikkelen. Met succes: NDSM OPEN heeft bijgedragen aan de transformatie van de NDSM LOODS waar de broedplaats gevestigd is tot een open en uitnodigend gebouw. NDSM OPEN is een begrip geworden, met name in Amsterdam Noord; een bijzondere dag vol kunst en inspiratie, gratis te bezoeken.

Highlights uit het programma van 2024

Een muzikale en beeldende kunstinstallatie *Ode aan Pauline Oliveros van Henk Schut*:

Luisteren onderzoekt het verschil tussen de onvrijwillige aard van horen en de bewuste aard van luisteren. Achterin de Noordstrook plaatste Henk een grote en stoere vuur-orgel, die een indrukwekkende grom maakte die de hal vulde. Via de voordeur van de LOODS liep een jonge vrouw naar binnen die op een saxofoon speelde: Aina Fontz. De twee geluiden gingen in gesprek als de muzikant door de hal liep. Het publiek liep erachter na.

In de Oostvleugel bij het Monsterverbond speelde Theatertgroep *Houtjetouwtje Winnie de Poeh*, waar de geliefde karakters tot leven gebracht werden met potlood en papier. En dat gebeurde live, met een projector die het werk op een groot scherm toonde aan het publiek. Dit werd omlijst met vertellingen, poppenspel en aanstekelijke nieuwe liedjes van deze zingende eigenwijze beer.

Bij *The Sphere* werd een goed bezocht kunst en design veiling gehouden; *In De Fluitstudio* waren de optredens van twee salsabands en een orkestje heel populair.

Gast kunstenaar op het binnenplein

NDSM OPEN werkt altijd met gastkunstenaars. In 2024 was dat Marian Genet die met bezoekers een spiegel maakte op haar kleurrijke *Harmony of Love*. Daarnaast bleven, een van de favorieten, de ouderwetse speelpret bij *Circus Kristal* en grafische ambacht bij de *Grafische Werkplaats Amsterdam* ook in 2024 onverminderd populaire bij bezoekers;

Grafische talent

De poster, flyer en het webdesign wordt elke jaar verzorgd door een andere ontwerper uit de gemeenschap. In 2024 was dit *Allard Boterenbrood*, kunstenaar in de Kunststad.

Nieuwe kunstenaarskrant

Om het jaar wordt in aanloop naar NDSM OPEN een nieuwe kunstenaarskrant uitgebracht. Deze krant is een belangrijk middel om het verhaal in woord en beeld te vertellen. Elke krant wordt door een andere ontwerper uit de Kunststad vormgegeven. In 2024-2025 was dit *Ravenna Buijs*, huurder sinds 2023 in de Kunststad en tevens een van de jongste makers in de gemeenschap. De nieuw krant speelde met de naam NDSM LOODS / NDSM OPEN / NDSM OPEN LOODS en bevatte zoals altijd fraaie vol pagina posters met nieuw werk van makers uit de Loods en daarnaast prikkelende artikelen.

Samenwerkingen en partnerships

NDSM OPEN werkte zoals altijd samen met de andere culturele partijen op de werf. De ateliers in de X-Helling gingen na hun renovatie in 2024 weer open, en Treehouse deed ook mee. Daarnaast neemt NDSM OPEN op haar website en bij de programmakaart de (tijdelijk) installaties van de Stichting NDSM-werf en de programma's van partners zoals Nieuw Dakota en Beautiful Distress House op. In 2024 zou NDSM Herleeft weer te gast zijn in het Welcome Center maar helaas waren Ruud van der Sluis en Ans Barning ziek. In plaats daarvan is het Welcome Center omgetoverd tot leeskamer voor alternatieve gemeenschappen.

Verder meldingswaardig

Begin 2024 diende, zoals aangegeven op p.7, de Stichting Art City NDSM (officiële Stichting Open NDSM) een Kunstenplan aanvraag in waarvoor een in de zomer een positief advies is uitgebracht – helaas zonder geld, omdat de organisatie onder de zaaglijn viel. De aanvraag is ingediend in vervolg van meerdere gesprekken binnen SKN/Loodsraad culturele commissie over het mogelijk indienen van

een Kunstenplan-aanvraag. Er is onder andere onderzocht of een gezamenlijke aanvraag met Stichting NDSM-Werf een goed idee zou zijn. Binnen de Loodsraad is er echter voor gepleit om eerst energie te steken in de eigen visie en ook te onderzoeken of er vanuit de loods een aanvraag ingediend kon worden. Na het verkennen van diverse samenwerkingsopties tussen de stichtingen SKN, NDSM FUSE en Art City, heeft uiteindelijk Art City een eigen aanvraag ingediend. Desondanks is de positieve beoordeling iets waarmee de loods verder wil bouwen bij een nieuwe aanvraag in 2028.

In december 2024 organiseerde Art City een lezing in het Welcome Center van beeldhouwer *Celestin Buche*.

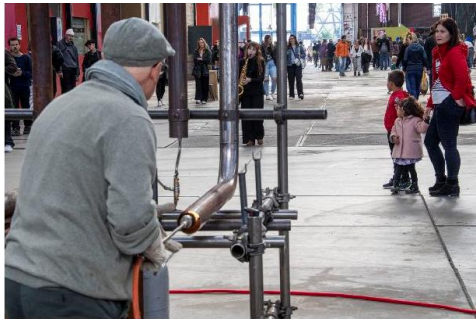
© Moon Saris

© Moon Saris

© Moon Saris

3.25 NDSM FUSE

Het jaar 2024 was een jaar van groei en ontwikkeling voor NDSM FUSE. We hebben niet alleen ons tentoonstellingsprogramma verder uitgebreid, maar ook onze organisatie verstevigd. Met de toevoeging van nieuwe bestuursleden, de uitbreiding van de expositieruimte en een groeiende financiële basis, kijken we vol vertrouwen naar de toekomst.

Organisatie en Bestuur

Sinds de oprichting in 2018 heeft NDSM FUSE zich ontwikkeld tot een belangrijke culturele plek binnen de NDSM-loods. In 2019 werd officieel Stichting NDSM FUSE opgericht, met een bestuur dat in 2024 enkele wijzigingen onderging. Rombout Oomen verliet het bestuur, terwijl Stefany Rietkerk (bestuurslid), Margriet Roelandse (secretaris) en begin 2025 Arthur van de Welle (penningmeester) toetraden. Het bestuur bestaat nu uit vier leden met Jolanda Lanslots als voorzitter en zal worden uitgebreid met een vijfde lid.

Contract en Financiën

Na jaren van mondelinge afspraken met Stichting Kinetisch Noord (SKN) over het gebruik van de ruimte, werd in 2024 een huurcontract opgesteld. Dit contract, met een looptijd van vijf jaar en mogelijkheid tot verlenging, ging per 1 januari 2025 in. Naast de huur ontvangt NDSM FUSE een maandelijkse bijdrage van SKN voor het organiseren en programmeren van exposities. In 2024 is er tevens een financiële bijdrage geleverd door SKN aan de opening van NDSM XPO XVI en de deelname aan de Museumnacht.

In 2024 zien we een stijging van het verkopen van grotere kunstwerken. Steeds meer kunstliefhebbers weten de weg naar NDSM FUSE te vinden.

Ruimte en Uitbreiding

NDSM FUSE begon in het voormalige skatepark en breidde zich in 2021 uit met een winkel en de Wunderkammer. In 2022 werd een Kino gerealiseerd in samenwerking met The One Minutes. In 2024 kwam daar de Salon bij, een expositie- en vergaderruimte van 30m². Er is geïnvesteerd in ramen, schilderwerk en een houten vloer, maar verwarming blijft een aandachtspunt voor 2025.

Voor de komende jaren wordt gekeken naar verdere optimalisatie van de ruimtes, waaronder:
Verbetering van de Salon: Installeren van verwarming om de verhuurbaarheid te vergroten.
Duurzaamheid: Onderzoek naar energiezuinige oplossingen voor verlichting en verwarming.

Exposities en Evenementen

NDSM FUSE bood in 2024 een divers programma van exposities, variërend van nationale en internationale kunstenaars tot studenten en collectieven. De naamsbekendheid blijft groeien, wat resulteert in een toename van expositieaanvragen.

Belangrijke tentoonstellingen: NDSM XPO's: Op de Vlucht, Nieuw New Babylon en Iets met...Paradijs. Deze laatste werd op 1 november groots geopend met de zesde versie van de Nacht van de Doden, gecureerd en georganiseerd door Hetty van Bommel.

Gastexposities: Breitner Academie 3e jaars Digital Arts; Water en Vuur - Aqua Gardens; Moederkoek - Farah Widmer; It's about a body figure line and colour - Cinetone and Guests; Artists in Exile; Resonance – MKXtra; Gertrud D - A Symphony of Colours; GEN_T - Nederlandse Kring van Tekenaars; Stories of Migration – ETCA

Wunderkammer: Weeskinderen uit de werkplaats; Knocked out - The Orchid and the Wasp en Vestigium II - Jasper Kooper

Kino: Samenwerking met ONE MINUTES en Mergel - Thomas Brand

Salon: Symbiosis - Chris Marmier

Daarnaast nam NDSM FUSE deel aan de Museumnacht en organiseerde het diverse workshops, waaronder een samenwerking met IJver, Textielfactorij en UWV.

In 2024 is NDSM FUSE een samenwerking aan gegaan met het Bijbels Museum en de Kunstlinie Almere. In de zomer van 2025 zal de expositie RE:FWD te zien zijn in NDSM FUSE.

Vrijwilligers en Betrokkenen

Na de pandemie was het vinden van vrijwilligers een uitdaging, maar in 2024 hebben we nieuwe krachten aangetrokken die het team op verschillende manieren ondersteunen.

Vrijwilliger 2024:

Communicatie: Allard Boterenbrood: *Hoofd communicatie* en Esther Kin: *Nieuwsbrief & website*

Team: Femke Moedt: *Host, Shop en Social Media*, Laura Kemmink: *Host, Shop administratie, tekstredactie*

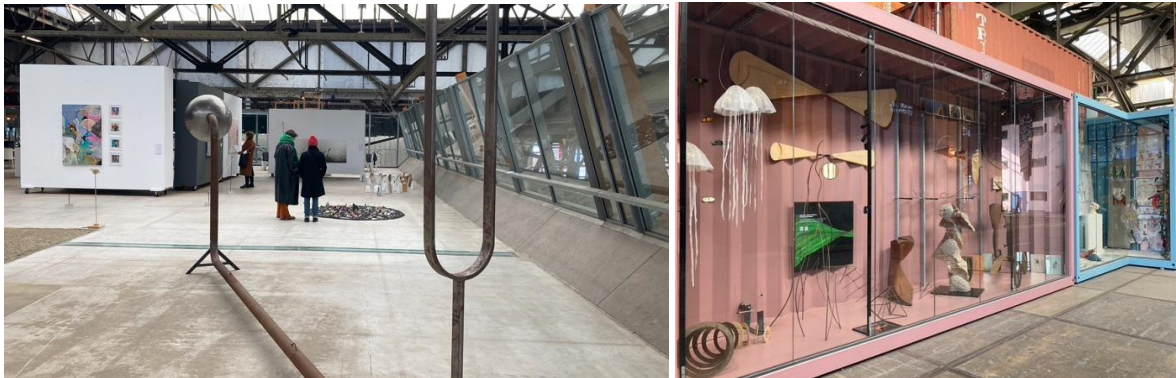
Hosts: Maria Cornelissen, Ivan Anzov, Matthijs Blonk, Maria Escarpenter, Billy Burgess, Dana Zdero en Stefany Rietkerk: *vrijwilligerscoördinator*

Curatoren NDSM XPO's: Hetty van Bommel en Ellen Klijzing

In 2025 hopen we het team uit te kunnen breiden met een productioneel medewerker en iemand die actief events gaat organiseren in de exposities.

Met een sterk team en een duidelijke visie is NDSM FUSE klaar voor een nieuw jaar vol kunst en innovatie.

Dank aan alle betrokkenen die NDSM FUSE in 2024 hebben ondersteund. We kijken uit naar een inspirerend 2025!

3.26 Incidentele verhuur

“(Un)monumenting”, de gezamenlijke expositie van Stichting Kinetisch Noord en Stichting NDSM.
(Un)monumenting: The Future Should Always Be Better

Twaalf makers tonen hun werk in de eerste grote tentoonstelling zowel binnen in de scheepsbouwloods als buiten op de voormalige NDSM scheepswerf. (Un)monumenting is een groepstentoonstelling met nieuwe en bestaande monumentale werken van twaalf (inter)nationale kunstenaars. In uiteenlopende media claimen de makers ruimte voor alternatieve ‘monumenten’ of gaan in op de vraag wat een monument kan zijn en voor wie of wat een monument wordt opgericht.

(Un)monumenting willen Stichting NDSM-werf en Stichting Kinetisch Noord het idee van ‘een monument’ en een monumentale plek als NDSM blijven bevragen. Wat kan een monumentale plek als deze voor de toekomst betekenen? (Un)monumenting komt voort uit een programmalijn van Stichting NDSM-werf over de hedendaagse positie van monumenten en specifiek wat dit betekent op een plek als NDSM; een locatie waar monumentaal erfgoed, creativiteit, events en makers samenkomen.

Voor NDSM is de discussie over de rol en betekenis van hedendaagse gedenkplekken van belang. Veel burens zien NDSM als *heilige grond*: een plek die hun geschiedenis heeft bepaald en dat zal blijven doen door de geschiedenis van de scheepsbouw die hier plaatsvond. Het is vooral de voormalige werf zelf die als monument beschouwd wordt. Nu is het een cultuurwerf, een plek waar kunst, erfgoed en evenementen bij elkaar komen

Deelnemende kunstenaars: Maarten Baas, Elsemarijn Bruys, Koos Busters, Selby Gildemacher, Clinton Kabena, Krijn de Koning, Bas Kosters, Sharon Lockhart, Hira Nabi, Oscar Peters, Selma Selman en Bart Eysink Smeets.

Op zondag 12 december 2023 is de expositie officieel geopend door Touria Meliani, in de NDSM Loods. Het was een leuke opening, met fanfare, veel zonneschijn, wat bubbels en glühwein en ook de mooie woorden van Rob Post.

Verder in januari en februari in de loods: In januari en februari is er toch nog 2 keer *een IJ-Hallen* geweest, weliswaar moest één en ander om de expositie heen gedaan worden, maar dat is gelukkig gelukt.

Januari is altijd een rustige maand, wat verjaardagen en een dag met 120 studenten van *In Holland*. In februari wist het *Hout en Meubilerij College* ons weer weet te vinden met een borrel.

Over t IJ is ook aanwezig in het NDSM Theater, met op 18 februari “*Longing to cross the horizons: Further*”. Dit is onderdeel van het jaarrond Stadskunstenaars programma op Over het IJ, met steun van Amsterdams Fonds voor de Kunst, Fonds voor Cultuurparticipatie, VSBFonds, Stichting NDSM-Werf, en Gemeente Amsterdam Stadsdeel Noord en natuurlijk ook het NDSM Theater.

De maand maart stond in het teken van de Paaseditie van *DGTL*, toch, naast ADE de meest impactvolle periode op event gebied, zowel binnen als buiten, maar altijd met een bijzonder mooi resultaat.

Ook in maart is de laatste binnenmarkt van de *IJ-Hallen* geweest. Al met al een drukke maand met veel rumoer door opbouw – en breek werkzaamheden, een hoop ad hoc werkzaamheden, maar ook ontzettend veel blijde gezichten.

DGTL- Underskate – 2024

DGTL – Containerboog Docklands -2024

Bron beide bovenstaande foto's : Facebook pagina DGTL

April stond volledig in het teken van de vernieuwing van de vloer op de Noordstrook en verder hebben er best wat fotoshoots en opnamen plaatsgevonden, van hele diverse partijen, van boekpresentaties en interviews tot ladders.

Koningsdag 2024, ofwel *Vrijhaven* was een drukke en gezellige dag. In de NDSM Loods hebben we dan eigenlijk nooit een programma, maar zowel IJver als het NDSM Café waren wel gewoon open en op de werf is er altijd veel te doen, o.a. natuurlijk de vrijmarkt.

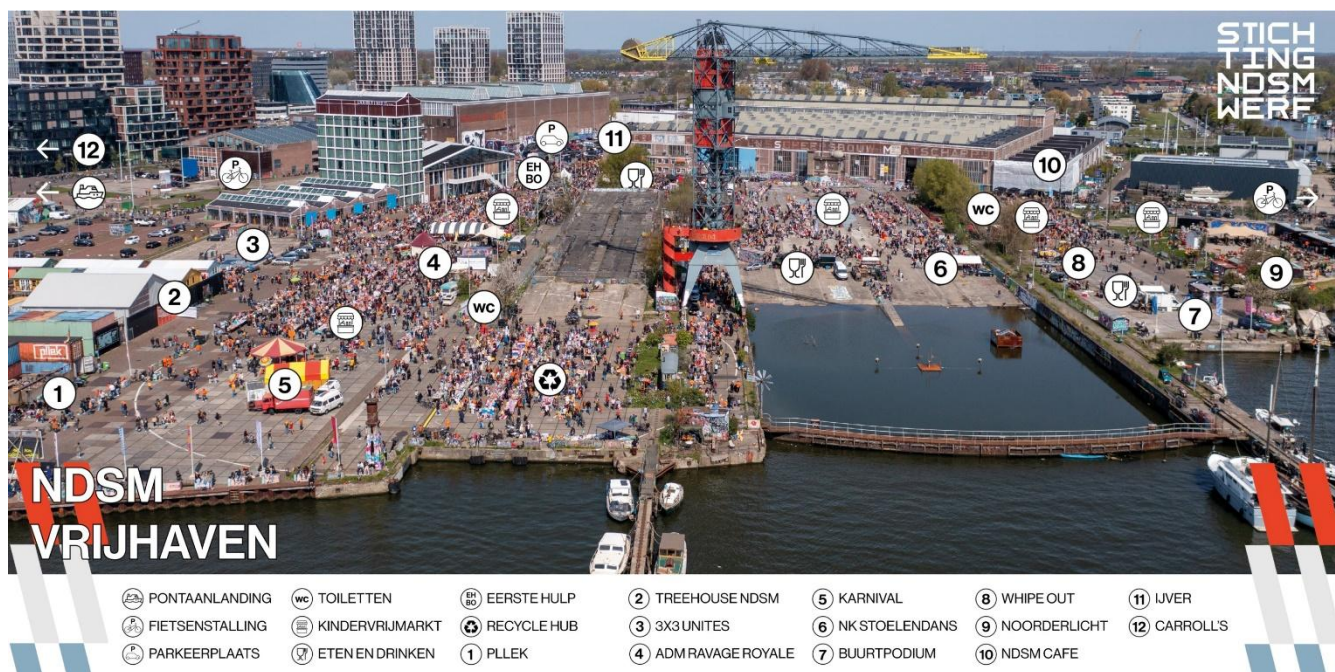

Foto: Vrijhaven 2024

Bron: Stichting NDSM Werf

Ook in de maand mei een aantal foto-shoots en opnames.

Het terras van het NDSM Theater Café wordt stukje bij beetje opgeleukt en zo wordt het ook duidelijker en beter zichtbaar. Verjaardagen, de Veban, vergaderingen, van alles is de revue gepasseerd, maar ook bandjes avonden. Op 5 mei een samenwerking met Marc Koolen, huurder van de loods en diverse bandjes die in het NDSM Theater hebben opgetreden. Ook hier is het theater een ideale ruimte voor en gelukkig kon het dan ook plaatsvinden door een samenwerking met NDSM Producties die veel techniek hebben ingevlogen en op deze dag ter beschikking hebben gesteld om de ruimte bruikbaar voor bandjes te maken.

In de maand mei o.a., in het theater een heel leuk en ook mooi concept 'De Rouwgrave', ROUWRAVE is geen voorstelling; het is een geregisseerde rave. Het uitgaansleven en het theater worden samen gegoten in een nacht. Geïnspireerd op hun persoonlijke ervaringen met rouw nodigt DELEEF. je uit om te voelen, stil te staan, en weer dansend los te laten op de hele kracht van de beat. ROUWRAVE biedt zowel een veilige ruimte voor het publiek om rouw te delen, als een plek om het leven te vieren en te raven.

STA! Studenten Toneelvereniging Amsterdam met het stuk "Working", ze brachten het stuk; "Working is een "montage-musical"; losse monologen, scènes en liedjes vertellen samen het verhaal van ons werk, onze werkplaats en onze kijk daarop. Van het maandagochtendgevoel tot aan de vermoeidheid van de late dienst. Deze musical gaat niet over beroemde mensen of over sensationele levensverhalen, maar over de maaltijdbezorger, de schoonmaker en de docent. Over de mensen die voorbij gelopen worden, ambitieuze mensen wier werk hun leven is, en mensen die nog niet zo goed weten wat ze met hun werkende leven willen doen. Het is tijd om deze mensen een podium te geven." In juni hebben in het theater een aantal leuke dingen plaatsgevonden, samen met een aantal huurders en ook wat andere partijen uit Amsterdam Noord.

Anja Groten, huurder in de Kunststad, heeft op 7 juni samen met haar collega's van het *Sandberg Instituut* een diploma uitreiking georganiseerd voor de studenten van Rietveld/Sandberg. Ook een buurvrouw van de IJ helling heeft een boekpresentatie gehouden in het NDSM Theater, *Danslab Noord* was voor de tweede keer aanwezig met een dansvoorstelling voor de ouders van de (nog kleine) leerlingen en ook heeft *Dappr een step-clinic* voor kinderen georganiseerd. Leuk dat alle 'buren' ons ook weten te vinden.

Op 27 juni was het Theater voor 'Great Place To Work'. In een notendop: Zij zorgen ervoor dat 10000-en bedrijven en organisaties wereldwijd een 'great place to work' blijven of worden. Ook hebben zij jaarlijks de uitreiking van de leukste en beste werkgevers en kan je bijvoorbeeld de officiële ranking van 2024 op hun website zien. Een interessante partij, zeker gezien het netwerk dat zij meebrengen en inmiddels komt daardoor ook *Hello Fresh* een bedrijfsevent doen in het NDSM Theater.

Foto buiten het NDSM Theater: Best Workplace 2024 - KIRSTENVANSANTEN - all rights reserved

Dan ook in juni, in de loods, is geweest het *Boksbal* van een studentenvereniging uit Utrecht. De naam doet van alles vermoeden, het is zowel een boksgala als een bal. Dat boksen moeten we niet al te serieus nemen, wat amateur partijen tussen studenten, onder toezicht van de bond en ook een feestelijke avond met een bal, waar ouders en studenten een jaarlijks gala beleven. In juli een aantal dagen het *Over t IJ festival*, reeds in afgeslankte versie. Erg jammer. In de NDSM Loods een aantal mooie voorstellingen en in het NDSM Theater een crew ruimte en een afterparty in het NDSM Cafe.

Op 21 juli was de NDSM Loods voor de derde keer het decor voor *Crepe City Sneakers*. Eén van de meest vooraanstaande sneakerevents en een welbekende naam binnen de sneaker cultuur. Ook volgend jaar zijn zij weer van de partij. Het weer werkte niet helemaal mee deze keer, maar het event zag er fantastisch uit, zo konden we ook voor het eerst zien wat de nieuwe vloer van de Noordstrook betekent voor een event. Helaas nog geen foto hiervan, die houden jullie tegoeed. In het NDSM Theater heeft in juli nog een ad hoc fotoshoot voor het merk *Cool Cat* plaatsgevonden. Ook heeft 1 van de huurders, Winnie, van *Winnie's Drumkit*, een drum presentatie gehouden in het NDSM Cafe met zijn leerlingen. Zo kon iedereen laten horen wat ze geleerd hebben. Ontzettend leuk natuurlijk voor de ouders om dit eens te kunnen zien en ook om weer met een Kunststad bewoner iets op touw te kunnen zetten.

In augustus In het NDSM Cafe een borrel van *Talpa*, om de lancering van een nieuwe tv serie te vieren. Nou.....nieuw, in een nieuw (dokters) jasje in ieder geval, binnenkort zitten we weer ‘aan de buis gekluisterd’ voor Medisch Centrum West.

En in de loods eind augustus de jaarlijkse Intree van de UvA. Al jaren vaste prik en ook voor volgend jaar hebben zij alweer gereserveerd!

In september vond voor de tweede keer het bedrijfsfeest van *Booking.com* plaats. Een grote productie waarbij niets te gek lijkt en 3500 medewerkers die af komen op dit jaarlijkse festijn. *Ambacht In Beeld* keerde voor de derde keer terug in de NDSM Loods en vond plaats op 21 en 22 september en met weer een ontzettend leuk en ook vol programma. Heel bijzonder dat het festival elk jaar opnieuw zoveel unieke workshops en ambachten programmeert. Festivaldirecteur Wendy van Wilgenburg: ‘Met het festival wil ik de schoonheid en de waarde van ambachtelijk meesterschap delen met het publiek. Maar de ambitie is groter, we dragen met het evenement bij aan behoud van vakkennis en instroom op ambachtelijke vakopleidingen. Het festival zorgt ook voor een bewustere kijk op de wereld, door te focussen op producten die duurzaam gemaakt zijn en gerepareerd kunnen worden, deze objecten hebben een verhaal en zijn met liefde en aandacht gemaakt door ambachtelijke makers. Dit alles is – juist nu – van grote waarde en we zetten ons hier al jarenlang voor in.’

Meteen daarna, voor de tweede keer, het evenement van WPI.

Het WPI is een afdeling van de Gemeente Amsterdam, namelijk: *Werk, Participatie en Inkomen (WPI)* Deze afdeling stelt zich ten doel om zo veel mogelijk Amsterdammers vanuit de bijstand duurzaam aan het werk te krijgen en te houden. Voor al deze Amsterdammers houden zij 1x per jaar een evenement en dit jaar was dat op 26 september.

Op 5 oktober *NDSM Open*, de jaarlijks open dag van de kunstenaars- en makersgemeenschap in de NDSM LOODS. De deuren van de ateliers en werkplaatsen gaan dan voor iedereen open. Een dag vol kunst, ambacht, mode, architectuur, voorstellingen, design en alles wat je niet verwacht. Ook de ateliers in de X-Helling en Treehouse waren open.

Foto: Nur Limonade Media – reporters

Foto: Meer en Meer – workshop

Het was het in 2024 zestig jaar geleden dat de eerste Turkse gastarbeiders naar Nederland kwamen. Nederland en Turkije tekenden een contract om arbeiders te werven. De gastarbeiders kwamen te werken in de fabrieken en op het land onder vaak zware omstandigheden. De expositie die op het Kunstplein van de NDSM Loods heeft gestaan, vertelt het verhaal van *zestig jaar Turkse migratie*.

Foto: HTIB – fotograaf Benny van der Plank

Bij de opening werden de aanwezigen welkom geheten door een muzikaal optreden van Burak Dolutaş. De expositie werd op vrijdag 11 oktober geopend door Esther Lagendijk (stadsdeel bestuurder Noord), waarna Mustafa Ayranci (voorzitter HTIB) en Ayhan Korkmaz (voorzitter Kuba moskee en STISCCAN) een toespraak hebben gehouden.

De opening is afgesloten door Selim Dogru en vrienden, o.a. Begum Mocuk, Emir Hadimoglu, Suleyman Göktekin. Ook heeft het NDSM Cafe i.s.m. de organisatie voor wat hapjes en drankjes gezorgd. De expositie was te zien t/m 23 oktober 2024

Snel daarna begon ook de bouw van DGTL voor ADE 2024. Na ADE, in het weekend van 26 en 27 oktober een editie van de IJ-Hallen. De expositie kon daarom maar tot 23 oktober bij ons blijven staan.

ADE vond dit jaar ook plaats in het NDSM Theater. In de loods is het van DGTL wel bekend dat zij ontzettend mooie licht en video-shows bouwen.

Ook stonden er weer heel wat grote en ook bijzondere namen geprogrammeerd.

Kanttekening is dat er geen enkel event was uitverkocht (dit geldt overigens voor bijna het gehele ADE, niet alleen voor DGTL/NDSM Loods)

Kanpai, 1 van de events in het NDSM Theater heeft ook behoorlijk wat media aandacht gehad. “Kanpai: Amsterdam heeft een nieuwe club erbij in het NDSM-Theater in Amsterdam-Noord. En in de industriële setting van deze club organiseert Kanpai een uniek evenement waarbij muziek gecombineerd wordt met kunst. Zo zullen onder andere projecties getoond worden en is er kunst te zien van afroturist Vince Fraser en kunstenaar Julius Horsthuis. De muziek is in handen van Silverlining, Prance, Volvox en het Amsterdamse duo Dam Swindle. “ Aldus Het Parool.

Foto: Projectie op de muur in het NDSM Theater – Kanpai – ADE 2024 - Foto van Hans Berendijk

In het NDSM Theater zijn eind 2024 nog een aantal verjaardagen en vergaderingen geweest, met ADE 5 verschillende organisaties met een evenement, ook een terugkerend programma in het café met een aantal muzikanten en een hoelahoep workshop.

Rob Post, Michelle Vogels, Sarah Payton (NDSM Open), Jolanda Lanslots (Fuse), Elvira Elkerbout en Mariska Middendorff

Foto's in dit verslag zijn gemaakt door team SKN, Fuse en Art City, tenzij anders vermeld.